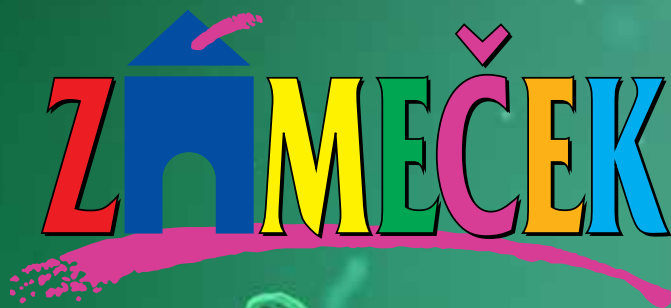

**ZÁMEČEK
ZEZADU:
Čtení na
dlouhé zimní
večery**

KORONAVIROVÝCH PŘÍBĚHŮ

Koho dostihne Covid-19, musí to vyležet.
V lepším případě doma,
v horším v nemocnici na hadičkách s kyslíkem.

(Nemocné děti do nemocnice nemusí, většinou totiž ani neví,
že je Covid napadl. Což je štěstí v neštěstí, hlavně pro kluky a holky
z děcáku. Někteří malí kuřáci by totiž museli s pravdou ven:
„Pane primáři, můžete mi do toho kyslíku namixovat trochu nikotinu?
Nevím, jestli bych to bez něj přežil...“)

Naštěstí se Covid vyhýbá těm, kdo se před ním umí ochránit,
třeba nošením roušek nebo tím, že se v Kauflandu nepřetlačují
s důchodci o akční zboží.

A ti mají dvě možnosti. Prožít koronavirovou dobu
stejně jako nemocní v posteli,
dívat se od rána do večera na televizi a čekat,
až jim stát pošle dávky nebo až jim pomůže někdo jiný.

A pak je tady druhá skupina lidí,
mezi které patří třeba vaši vychovatelé.
A taky šest hrdinů,
o kterých píšeme v tomto „Zámečku zezadu“.
Ztratili možnost chodit do školy, někteří přišli o práci
nebo dokonce o bydlení, ale nečekali ani minutu a pustili se do boje.
Někteří neztratili nic,
ale mohli se klidně na koronavirus vymlouvat.

Přečtěte si jejich příběhy. Třeba vás inspirují k tomu,
abyste dnešní dobu nebrali jako nutné zlo, ale jako příležitost.
K čemu? To už si musí říct každý sám...

Připravil Vladislav Sobol

KUCHAŘSKÝ UČEŇ DAVID SMÍTAL (DD LORETA FULNEK):

Když nemůžu do školy, snažím se zabavit děcka

Středoškolák David Smítal (17) z Dětského domova Fulnek se učí druhým rokem na kuchaře. Teda vlastně prvním, i když je ve druháku. Trochu zamotané? Covid to ale zamotal ještě trochu víc.

David vyměnil po prázdninách Vítkov, kde absolvoval první ročník, za Ostravu, kam ho po srovnávacích zkouškách vzali rovnou do druháku. Jenže nikoho v už rozběhnuté třídě neznal, takže se v září na nové spolužáky těšil a zároveň trochu obával.

„První týdny byly docela těžké, ale pak jsem si našel první kamarády a kamarádky.

A jak jsem si pomalu začal zvykat, tak školu zavřeli,” vysvětluje David. Snaží se ostatním ukázat jako kamarád, který rád pomůže. „Už hodněkrát mi spolužáci napsali, jestli jim nepomůžu s nějakým úkolem. Teda hlavně píšou holky,” směje se David.

Jinak mu nouzový stav a distanční výuka nevadí. Přesný rozvrh nemá, jen on-line schůzky s učiteli, kteří mu posílají úkoly ve

formě pracovních listů, které po zpracování vyfotí na mobil a pošle, nebo přes Teams. Ale to, že se ještě úplně do kolektivu nezařadil, je na atmosféře znát. *„Někteří lidi furt řeší, jestli jsem z dětského domova nebo ne, ale já to jaksi nevnímám,”* dodává David.

V době zavřených škol se jako 17letý mladík s instruktorskými zkušenostmi z táborů snaží pomáhat vychovatelům. *„Když v domově všichni skončí s distanční výukou, tak některé děcka vezmu a vymyslím pro ně hry, aby se nenuřily. Hrajeme všechno možný, fotbal, s malýma na vojačky a s většima třeba Zombie apokalypsu,”* směje se David, který už se nemůže dočkat, až se zase dostane jako ičko neboli instruktor na akce Správné pětky. Od léta se totiž stane jako osmnáctiletý oficiálním vedoucím.

ZDRAVOTNÍK JAKUB PĚKNÝ (VYROSTL V DDŠ BÝCHORY):

Nejhorší je pracovat „ve skafandru“

Jakub Pěkný prožil své dětství v DDŠ Býchory, kde zůstal i jako student sociálního oboru střední školy v Kolíně. Vrátil se do rodného Berouna a šest let pracoval v domově pro seniory, dálkově vystudoval zdravotní obor a nastoupil do Berounské nemocnice, kde pracuje už třetím rokem. A tam ho zastihla i koronavirová pandemie.

V nemocnici pracuje na interní jednotce intenzivní péče, která pečuje o vážně nemocné pacienty ohrožené selháním základních životních funkcí. „Někdy jsou to fofry. Náš JIPový tým vybíhá na resuscitaci, intubaci nebo k jiným kolapsovým stavům po celé nemocnici,“ říká Kuba, kterého práce moc baví.

NEZALEKL SE ANI COVIDU-19

„Tím, že je člověk profesionál, tak vůbec nepřemýšlí o tom, jak je to nakažlivé, že to může vlastně chytit taky a že je první na ráně. Takže nejhorší pro mě jsou ty vrstvy, které musím mít na sobě – overal, masku/štíť, vysoké rukavice. Člověk je vlastně od hlavy až k patě ve skafandru jako kosmonaut. Potíš se v tom,

Nebývá den, aby Jakub nemyslel na své dětství v DDŠ Býchory, které prožil v éře ředitele Aleše Bureše.

„Říkám, že jsem Burešovo dítě, protože takového chlápka neměli za ředitele v žádném jiném domově. Všude vládla přátelská a rodinná atmosféra, a hlavně – naučili nás věci potřebné pro život. Díky Alešovi a dalším zaměstnancům domova jsem nyní tam, kde jsem – v profesi, která má smysl, a s odhodláním být užitečný.“

nemůžeš se pomalu nadechnout, ale musíš vydržet, než tě někdo vystřídá,“ popisuje Kuba své pocity z covidových služeb, které jsou teď mnohem náročnější než za jarní „první vlny“. „Máme teď mnohem více pacientů, kteří vyžadují intenzivní péči buď na kyslíkové terapii, nebo na neinvazivní plicní ventilaci, aby mělo jejich tělo a orgány dost kyslíku,“ říká Jakub.

Teď už si jen přeje, ať pandemie pomine. „Až sundáme ty skafandry a zůstane nám při službách jen halena, kalhoty a boty, abychom se mohli na pacienty usmívat zase bez roušek. Pak bude svět zase v pořádku,“ těší se Kuba.

PROVOZNÍ RESTAURACE RENATA BUČKOVÁ (VYROSTLA V DD MELČ A NOVÝ JIČÍN):

Restauraci jsme museli zavřít, tak jsem otevřela e-shop

Renata Bučková se po svém dětství prožitém v dětských domovech v Melči a Novém Jičíně přestěhovala do Prahy. Díky své šikovnosti se brzy stala provozní restaurace U Zlatých nůžek na Kampě. Kdo zná Prahu, tak ví, že Kampa je ostrov pod Karlovým mostem, kudy prošly denně tisíce turistů. To se ale ze dne na den změnilo.

Když přišla první vlna korony, netušila, co se bude dít a jak vše zvládne. „V půlce března jsme museli restauraci zavřít a já zůstala dva týdny doma. Najednou jsem měla strach. Strach o lidi kolem mě, mé blízké a mého syna Matěje, kterému je 11 let. Měla jsem strach, že se nakazíme a že to bude bůhvíjak hrozný. Strach byl tak velký, že mě najednou z ničeho nic bolel celý člověk. Dva dny jsem proležela a v hlavě se mi všechno motalo. Říkala jsem si: „A je to tady. Mám koronu!“ Ale prd!!! Žádnou koronu jsem neměla. Vše jsem si přivolovala tím strachem, který jsem měla. Zjistila jsem, že strach je náš největší nepřítel. Když se bojíme, dokážeme si tím přivolat úplně vše,“ vzpomíná Renata na jarní měsíc. Teď, když na ni přijde strach, posílá ho rychle pryč. „Řeknu si nahlas: Mazej, ty zmetku!“ dodává.

ZACHRÁNÍ NÁS „OKÉNKO“?

Brzy v restauraci otevřeli výdejní okénko a snažili se nějak fungovat a přežít – a vše se i bez zahraničních turistů rozjelo docela dobře. „Jenže jsem měla doma Matěje, takže přišla on-line výuka a každý den asi miliarda úkolů. Myslela jsem, že se snad zblázním. (směje se) Obdivovala jsem maminky, které mají doma více dětí, a hlavně vychovatele v dětských domovech. Jak to můžou zvládat? Vždyť je to psycho! Musím se přiznat, že někdy jsme úkoly dělali i po desáté večer. Ne že mě prasknete!“ V tu dobu jí volaly kamarádky a stěžovaly si, jak jejich děti tručují, že nechtějí dělat úkoly. „Musím říct, že

v tomhle jsem to měla asi lepší. Vždycky jsme se s Matějem domluvili na čase a fungoval. Trucoval snad jednou. Snažím se mu co nejvíc s výukou pomoci a chválím ho. Jsem ráda, když přijde a sám řekne, že něčemu nerozumí. Třeba zlomky – jenže ty neumím ani já! Naštěstí máme Youtube, jinak bych ho to nenaučila...,“ směje se Renata.

PRÁZDNINY PLNÉ NADĚJE

O prázdninách se situace uklidnila – on-line výuka skončila, restaurace se začala vracet do normálu a zahrádka před restaurací byla každý den plná. Lidi byli rádi, že můžou sedět venku a popíjet si káfičko a obdivovat krásu Karlova mostu. „Pak

v září začaly děti chodit do školy a najednou bylo zase prázdné. Nikde ani noha. Poslední turisté odjeli, protože se zase nasadily roušky... Praha najednou úplně osiřela," vzpomíná Renata na dobu nedávno minulou.

ZÁSADNÍ ROZHODNUTÍ

Nová situace přinesla revoluční rozhodnutí. „*Po mnoha letech jsem opustila práci v restauraci a rozhodla jsem se jít jiným směrem. A najednou ze mě všechno spadlo,*“ říká Renata o chvíli, kdy si s kamarádkou Pétou otevřely e-shop s esoterickým zbožím.

„*Většinu věcí si vyrábíme samy. Malujeme obrazy, vyrábíme lapače snů a spoustu dalších hezkých věcí. Petřin přítel nám zrekonstruoval malý domeček u nich na zahradě a tím vznikla naše dílnička, kde všechny věci tvoříme,*“ říká nadšeně Renata.

Furt jsem si říkala, co to je? Proč se tohle všechno děje, proč je tu korona, proč jsou někteří lidé zlí a bezohlední?

A dostala jsem ODPOVĚĎ. Nedávno jsem si pustila dokument Život na naší planetě, který vypráví David Attenborough. Tenhle dokument by měli vidět všichni lidé na téhle planetě a měl by se pouštět dětem ve školách.

Jestli se chcete podívat, co Renata se svou kamarádkou dělají a co prodávají, můžete je sledovat na Facebooku nebo Instagramu jako Esoterický Krámek nebo na stránkách www.esoterickykramek.cz. „*Budu moc ráda, můžete nám třeba i napsat,*“ říká Renata.

Matěj při distanční výuce naštestí netrucoval. A díky němu jsem se naučila zlomy!

UČITELKA VERONIKA VARGOVÁ (DŘÍVE DD HUMPOLEC):

Přišla jsem o práci i byt, teď už bydlím v novém a zase makám

Veronika Vargová vyrostla v Dětském domově Humpolec a dlouhá léta působila v Zámečku, jeden čas dokonce jako šéfredaktorka. Jako „matka samoživitelka“ vychovává patnáctiletou Nikču a po mnoha životních peripetích se jí konečně začalo dařit. Jenže přišel koronavirus...

„Přišla jsem o práci, do toho dělala Nikča přijímačky na střední bez pořádné přípravy, protože školy byly zavřené. Moje bytná i její muž přišli o práci, tak nám zvedli nájemné o sedm tisíc korun. Mega stres!“ popisuje Veronika hektické jarní měsíce.

Vše ale – zdá se – dopadlo dobře. Nikola se na střední školu dostala (studuje ekonomiku, diplomacii a práva), Veronika sehnala levnější bydlení a taky novou práci, opět ve škole. Dříve pracovala jako učitelka na prvním stupni, teď se stará o děti v družině. A hlavně – obě jsou zdravé!

VSTŘÍC NOVÝM ZÍTRKŮM

„Jedno se ale této době musí nechat. Naučili jsme se zase být víc spolu, přemýšlet nad tím, že věci kolem nás opravdu nejsou samozřejmé, že vlastně nepotřebujeme to a to a že je jen na nás, zda budeme ukrytí se strachem v té skříni nebo půjdeme s respektem a jistým uvědoměním dál. Tahle doba žádá změny! A vy se nebojte je realizovat. Vy, co jste ještě v domovech, máte za sebou nejen jistotu, ale i tety a strejdy, kteří jsou tu pro vás. My, co jsme už venku, tak víme, že to máme už jen ve svých rukách a na fňukání není čas. Vyrazme

Veronika s „malou“ Nikčou

tedy společně naproti novým zítřkům a věřte... Věřte sami v sebe, ve svou moudrost. A věřte svému srdci,” posílá Veronika vzkaz všem, kdo stejně jako ona dříve teď vyrůstají v dětských domovech.

„Smekám, smekám před vámi všemi. Pro nikoho z nás není tato doba přívětivá a je mi jasné, že na domově je to ještě větší bláznec než v rodinách. Už máte svoji znovobjevnou schovku ve své šatní skříni? Skrýš, kam se můžete ukrýt před tím vším kolem? A hlavně před tou korunou, že ano...”

MAJITEL STAVEBNÍ FIRMY DOBRÉ STŘECHY DAVID BERNKLAU (VYROSTL V DD BRUŠPERK):

Hodně lidí se na Covid jen vymlouvá

Původně si chtěl David Bernklau (39) otevřít restauraci, nakonec se ale pustil do stavebnictví. Dnes může říct – naštěstí. Zatímco restaurace jsou zavřené, stavební firmy neví, kam dřív skočit.

Vyučil se kuchařem, dnes už si ale „zavaří“ jen občas na táborech. A doma má kvůli své věčné práci „zavařeno“ pořád...

Davidova firma dělá několik střech po celé Moravě současně – největší zakázku má ve Fakultní nemocnici Ostrava, k tomu opravuje a staví další střechy pro firmu v Porubě, pro Základní školu v Ústí u Teplic nad Bečvou nebo pro polskou základní školu v Českém Těšíně, další zakázky má v Holešově, Vyšních Lhotách, Pržně...

„Je toho tolik, že nestíháme. Ve stavebnictví teď nestíhá nikdo, protože dobré firmy mají práce fakt hodně,“ říká David.

Na otázku, jaký má největší problém v souvislosti s koronavirem, odpovídá bez váhání: *„Lidem se dneska nechce pracovat a spousta z nich využívá Covid jako výmluvu. Každou chvíli mi někdo řekne nebo napíše – nestíhl jsem, nemůžu, nepřijdu..., a rovnou dodá, že je v karanténě nebo na testech. Bohužel jsem pak hodněkrát zjistil, že to byla jenom výmluva,“* dodává David.

MAMINKA VE FRANCII VERONIKA BAILLY (VYROSTLA V DD KROMPACH A DDŠ PRAHA 2):

Restauraci mi zavřeli. Jsme zavření doma a starám se o své prcky

Veronika Bailly (dříve Gunarová, má 31 let) prožila kus svého dětství v Dětském domově Krompach, jako „útěkářku“ ji ale přemístili do DDŠ Jana Masaryka v Praze 2. Tam se „zlepšila“ a dokonce ji pouštěli i na srazy dětské redakce Zámečku. Tehdy napsala pro Zámeček hodně hezkých zpráv a reportáží.

Po odchodu z pasfáku se kvůli špatným vztahům v rodině rozhodla začít nový život v zahraničí. A to se jí – po mnoha peripetiích – nakonec vyplatilo. Nejdříve žila dva roky v Řecku na ostrově Kalamata, kde pracovala v restauraci (v kuchyni) a sbírala olivy, pak se přesunula do Anglie, kde si našla práci v továrně na šampóny a později opět v restauraci (to už jako servírka, což ji baví mnohem víc). Tam poznala svého budoucího manžela, roditelého Francouze, se kterým se po pěti letech prožitých v Anglii přestěhovala do jeho rodné země.

Ve Francii žije Veronika už 11 let, má dva syny a před dvěma lety se s celou rodinou přestěhovali

z Lyonu, který leží na jihu země, na sever do malé vesnice Amboise. „*Usoudili jsme, že děti potřebují dům a zahradu, tak jsme prodali byt v Lyonu a koupili barák, kde si užíváme práci na zahradě a děti jsou šťastné. Kluci jsou čertíci, kteří umí udělat nádhernou radost, ale zároveň i neplechu. Tak jako každé jiné dítě,*“ směje se Veronika.

Ještě donedávna pracovala v restauraci jako barmanka a servírka. „*Práce s lidmi mě bavila, člověk přišel na jiné myšlenky,*“ vzpomíná Veronika. Koronavirus ale ovlivnil i její život. Restaurace se zavřely, a tak ze dne na den přišla o práci.

„*Covid-19, už jen tohle slovo mě straší, ale realita je tady u nás šílená. Život se nám úplně změnil. Někdy ani nevím, jestli se mám smát, nebo brečet,*“ říká Veronika a popisuje průběh opatření, jaká ve Francii vyhlásili na jaře. Vycházení bylo možné jen k doktorovi nebo na nákup, ale vždy jen jeden člověk z rodiny. Každý, kdo šel ven, musel mít u sebe potvrzení s názvem „attestation“.

MANŽEL RODINU PODRŽEL

Ale druhá vlna je ještě mnohem horší. „*Zavřeli skoro všechno, nemůžeme jít nakoupit oblečení, boty ani dárky k Vánocům. Jen hygienu, léky a jídlo. Zatím můžou děti chodit do školy, ale musí mít roušky. Což každého rodiče rozčiluje, ale bohužel se nedá nic dělat. Naštěstí to platí až od šesti let, protože s mým pětiletým synem by to byl asi velký boj,*“ říká Veronika, kterou těší alespoň to, že její

Verončina radost i starost: pětiletý Damien a osmiletý Toan

muž je biolog a má práci jistou. „Má na starosti výrobu léků, které jsou hodně důležité, to nás drží nad vodou. Kdo říká, že peníze nejsou důležité, tak lže. Peníze potřebuje k životu každý. Proto jsem ráda, že má manžel takové štěstí na práci,“ dodává Veronika.

Jaké má teď pocity? „Vlastně nevím, co si myslet. Čekáme již třetí vlnu, kterou si neumím vůbec připustit, bojím se o budoucnost našich dětí. Mám také jiné názory, co se tyče vakcín, i když můj man-

**„Přeji všem dětem a vychovatelům:
Držte se a stůjte při sobě! Covid má
jednu pozitivní věc – více si vážíte rodiny,
přátel a hlavně svého zdraví...“**

žel jako biolog nevidí žádné jiné řešení. Takže teď už se jen modlím a doufám, že brzo bude dobře. Na konci každého tunelu se přece musí objevit světlo.“

